

On és la reforma?

El començament d'aquest any va ser esperançador pel que fa a la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Balears. El president del Parlament balear, Joan Huguet, deia en el discurs de cap d'any que "ara sí" que havia arribat el moment de "no perdre el darrer tren" de la reforma de l'Estatut d'Autonomia, per "no quedar en el vagó de cua". Òbviament aquesta valoració és molt discutible. Per a molts nacionalistes ja fa molts anys que les Balears viatgen en el "vagó de cua" de les autonomies de l'estat. Ni més ni menys que des del moment de l'aprovació de l'Estatut, el 1983. Però, en fi, això és una altra qüestió.

Aquella declaració del president de la Cambra, semblant a manifestacions provinents del partit majoritari, el PP, provocà una allau d'opinions de tots els partits i col·lectius socials en favor d'una reforma de l'Estatut. Hi havia les naturals diferències, però tothom coincidia en la necessitat de començar a parlar-ne. De fet, fins i tot el PSM-Nacionalistes de Mallorca i Esquerra Unida portaren al Parlament iniciatives que pretenien obrir el procés, si més no com a declaracions d'intencions o, en el cas dels nacionalistes, de forçar un hipotètic calendari per tal que la reforma es pogués dur a terme durant el 1997, a Balears, i l'any següent quedàs definitivament tancada a Madrid.

Però els mesos han anat passant i l'efervescència inicial ha deixat pas a una incomprensible manca d'iniciatives i declaracions. Ningú no sap en quin moment es troba el procés. Ni tan sols si hi ha procés.

A la seu del PSOE a Palma, el passat febrer, el secretari general socialista, Francesc Triay, va rebre el president del PP balear, Joan Verger. A la conferència de premsa posterior a aquella primera reunió entre els dos màxims dirigents dels dos partits majoritaris, reconeixeren que havien parlat de la necessitat d'arribar a un acord, o si més no d'intentar-ho, per reformar l'Estatut. Era clar que tots dos actuaven dins el marc polític que les centrals dels respectius partits havien acordat a Madrid: un nou pacte autonòmic d'àmbit estatal entre el

PP i el PSOE que afectaria les reformes dels estatuts fets per la via de l'article 143 de la Constitució.

Però el fet és que la crispació existent entre els dos partits, en l'àmbit estatal, ha anat *in crescendo* aquests darrers mesos. L'afer GAL i els famosos documents secrets, el 30% de l'IRPF, la qüestió dels grans negocis de les plataformes digitals i d'altres qüestions han anat enterbolint l'ambient fins fer-lo vertaderament crític. Avui per avui, les relacions entre PP i PSOE no semblen –per dir-ho suaument– situades dins paràmetres

de normalitat. Així doncs, ningú no parla ja de reformes d'estatuts. Això és normal, en clau de política espanyola. Però el que no és tan normal és que a les Balears es continuï fent política amb aquest mimetisme tan disciplinat respecte a Madrid. Els partits nacionalistes no tenen gaires possibilitats de forçar la situació, atesa la distribució de les forces parlamentàries que fa que el PP i el PSOE tenguin la paella pel mànec: sense ells, no hi ha res a fer. Però almenys, els dirigents insulars dels partits estatals podrien intentar –i això ningú no els hi ho prohibeix– arribar a un acord per iniciar el procés en el Parlament balear. Que sigui la Cambra insular la que discuteixi la reforma. Que tots els partits hi diguin la seva i intentin d'arribar a

una proposta de reforma. I si de cas, que sigui a Madrid, després, on els barrin el pas. A vegades en política la forma és tan important com el fons. El que és vergonyós és que es llanci una idea com aquesta, deixant suposar una immediata reforma, i després tothom calli, com si ningú no hagués dit res. Això és impresentable.

Es l'enèsima demostració pública que la vida política mallorquina i balear es fa, com sempre, seguint els interessos polítics de Madrid. Però ara amb una nova sofisticació. Llancen una idea que alimenta esperances i després s'oblida. Per no ser tan dramàtics, només queda pensar que passat l'estiu podrà canviar la situació. Esperem-ho. Altrament passaran els mesos i els anys i la pregunta continuarà tenint la mateixa vigència que té ara: on és la reforma? ■

MIQUEL PAYERAS

“Potser passat l'estiu podrà canviar la situació. Esperem-ho. Altrament passaran els mesos i els anys i la pregunta continuarà tenint la mateixa vigència que té ara: on és la reforma?”